

04/2022. sz. vélemény

(az EUMSZ 287. cikkének (4) bekezdése és 322. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján)

az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2021/1060 rendelet, az (EU) 2021/2115 rendelet, a 2003/87/EK irányelv és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról [2022/0164 (COD)]

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	01–05
Általános megjegyzések	06–07
Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek	08–74
A REPowerEU célkitűzései és kialakítása	08–17
A REPowerEU-célkitűzései	08–14
Hatásvizsgálat és konzultáció az érdekelt felekkel uniós szinten és a tagállamokban	15–17
Finanszírozás és pénzügyi források	18–36
A REPowerEU finanszírozása	18–31
A pénzügyi források elosztása	32–36
REPowerEU-fejezetek	37–59
A REPowerEU-fejezetek benyújtásának folyamata	37–38
A REPowerEU-fejezetek tartalma	39–49
A REPowerEU fejezetek értékelése	50–59
Beszámolás, nyomon követés és értékelés	60–74
Beszámolás a REPowerEU-fejezetek végrehajtásáról	61–63
A Bizottság általi nyomonkövetés	64–72
Értékelések	73–74

Bevezetés

01 Az Ukrajna elleni orosz invázió fokozta az energiabiztonsággal kapcsolatos aggályokat, és előtérbe helyezte az Uniónak az Oroszországból származó gáz-, olaj- és szénimporttól való függőségét. Erre válaszul a Bizottság 2022 márciusában az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalának fokozatos megszüntetésére és az európai zöld megállapodás megvalósításának felgyorsítására szólított fel¹. Ezt követően az Európai Tanács úgy határozott, hogy az Európai Uniónak a lehető leghamarabb teljes mértékben meg kell szüntetnie az orosz gáz-, kőolaj- és szénbehozattól való függőségét, és felkérte a Bizottságot, hogy 2022. május végéig tegyen javaslatot egy tervre.

02 A Bizottság 2022. május 18-án előterjesztette a REPowerEU tervet², a reziliensebb energiarendszer és a valódi energiaunió megvalósításának ütemtervét, amely ezt a célt a fosszilis tüzelőanyagoktól való uniós függés megszüntetése és a tiszta energiára való átállás felgyorsítása révén kívánja megvalósítani. A tervben foglalt intézkedések az energiamegtakarítás, az energiaellátás diverzifikálása, a megújuló energia gyorsított bevezetése (a fosszilis tüzelőanyagok otthonokban, iparban és villamosenergia-termelésben való helyettesítésére), valamint tiszta energia előállítása révén szolgálják ezt a célt.

¹ A Bizottság közleménye: „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért”, [COM\(2022\) 108](#).

² A Bizottság közleménye: „REPowerEU terv”, [COM\(2022\) 230](#).

03 E kezdeményezés részeként a Bizottság az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2021/1060 rendelet³, az (EU) 2021/2115 rendelet⁴, a 2003/87/EK irányelv⁵ és az (EU) 2015/1814 határozat⁶ módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot tett közzé [2022/0164 (COD)].

04 A javaslat arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket a reformok és beruházások stratégiai keretként a reziliensebb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiarendszerre irányuló közös európai fellépés biztosítása érdekében. E célból új intézkedéseket illesztenének be egy új REPowerEU fejezetbe, amelyet beemelnének a jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe.

05 Az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságától és a Tanácstól kapott kéressel összhangban ez a vélemény értékelést tartalmaz a REPowerEU általános kialakításáról, a javasolt módosítások megfelelőségéről és a végrehajtás lehetséges kockázatairól. A vélemény a Bizottság javaslatára összponosít, de figyelembe veszi az Európai Tanács 2022. március 8-i ülésén elért kapcsolódó politikai megállapodást is.

³ (EU) 2021/1060 rendelet az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról.

⁴ (EU) 2021/2115 rendelet a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről.

⁵ 2003/87/EK irányelv az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról.

⁶ (EU) 2015/1814 határozat az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról.

Általános megjegyzések

06 Következtetésünk szerint a javaslat átfogó áttekintést ad a téma háttéréről és a főbb kihívásokról, valamint a javaslathoz vezető folyamatról. Javasolja, hogy a megfelelő intézkedéseket a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) keretében hajtsák végre, kihasználva ezáltal a már meglévő struktúrákat.

07 Megjegyezzük azonban, hogy a REPowerEU tervnek a jelenlegi javaslat szerinti végrehajtása a gyakorlatban akadályokba ütközhet, a következő okok miatt:

- o míg a REPowerEU az Unió egészére irányul, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a tagállamok által javasolt intézkedések révén hajtják végre. Ez kockázatot jelent az előttünk álló kihívásokra adott stratégiai válasz szempontjából, és az Unió egészének prioritásairól az egyes tagállamok prioritásaira irányíthatja át a figyelmet;
- o előfordulhat, hogy a REPowerEU egyes célkitűzéseinek szempontjából az RRF korlátozott időkerete nem egyeztethető össze a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek módosításainak benyújtásához és jóváhagyásához szükséges idővel;
- o jelenleg nem világos, hogy a rendelkezésre álló források arányosak lesznek-e a REPowerEU ambiciózus célkitűzéseivel és a kapcsolódó beruházási igényekkel, különösen mivel a tagállamok leginkább arra kényszerülnének, hogy felhasználják a fennmaradó RRF-hiteleket vagy más uniós szakpolitikákból csoportosítsanak át forrásokat;
- o a források tagállamok közötti elosztására javasolt elosztási kulcsok nem tükrözik sem a REPowerEU előtt jelenleg álló kihívásokat és a terv célkitűzéseit, sem a tagállamok e tekintetben fennálló sajátos beruházási igényeit;
- o tekintettel arra, hogy az RRF nagy hangsúlyt fektet a zöld célokra és az éghajlatra, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alóli általános mentesség bevezetése a REPowerEU-intézkedések egyik alapvető értékét veszélyeztetheti.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

A REPowerEU célkitűzései és kialakítása

A javaslatnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet 4. cikkét és 18. cikke (4) bekezdésének q) pontját módosító, valamint új 21c. cikket és I. mellékletet bevezető 1. cikke

Főbb pontok

- A REPowerEU célkitűzéseinek elérése a különböző szinteken hozott kiegészítő intézkedésektől függ majd
- Az RRF időkerete korlátozza a REPowerEU egyes célkitűzéseit
- Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció a tagállamokra korlátozódott

A REPowerEU-célkitűzései

A célkitűzések megvalósítása

08 A REPowerEU általános célkitűzése, hogy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése és az energiaellátás uniós szintű diverzifikálása révén növekedjen az uniós energiarendszer rezilienciája⁷. Ez a célkitűzés az RRF révén valósulna meg azáltal, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az RRF-ről szóló fejezeteit megfelelő intézkedésekkel egészítenék ki⁸.

09 A REPowerEU általános célkitűzése az Unió egészére vonatkozik. Ezen általános célkitűzés megvalósítását a legnagyobb valószínűséggel stratégiai projektek segítenék elő, ám ezek meghatározása helyett a REPowerEU végrehajtása a tagállamok által javasolt intézkedések révén történne. Ez kockázatot jelent a REPowerEU stratégiai megközelítése és általános célkitűzésének megvalósítása szempontjából.

⁷ A javaslat 1. cikke, amely módosítja a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 rendelet 4. cikkét.

⁸ A módosított rendelet új 21c. cikkének (1) bekezdése.

10 A javaslat az energiainfrastruktúra és -létesítmények fejlesztését javasolja a kőolaj- és földgázellátás biztonságának biztosítása kapcsán azonnal fellépő szükségletek kielégítése érdekében. Tisztában vagyunk azzal, hogy a rövid távú igények kielégítése érdekében sürgős intézkedésekre lehet szükség. A fosszilis tüzelőanyagok infrastruktúrájába történő beruházások azonban nem feltétlenül állnak összhangban a REPowerEU-nak a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére irányuló hosszabb távú célkitűzésével vagy azzal, hogy az RRF nagy hangsúlyt helyez a zöld átállásra, amely szerint az RRF összes forrásainak legalább 37%-át éghajlat-politikai célkitűzésekre kell fordítani.

11 A szinergiák és a kiegészítő jelleg biztosítása érdekében a REPowerEU fejezeteknek tájékoztatniuk kell a REPowerEU célkitűzéseinek megvalósítására irányuló olyan intézkedésekről, amelyeket nem az RRF-ből, hanem más uniós forrásokból, illetve nemzeti forrásokból finanszíroznak⁹. Kedvezően értékeljük a Bizottság azon szándékát, hogy áttekintést kapjon az összes releváns intézkedésről, mivel a REPowerEU sikere a különböző szinteken hozott kiegészítő intézkedésektől függ. Ezen intézkedések némelyikére azonban – különösen a nemzeti forrásokból finanszírozott intézkedésekre – nem terjednek ki az RRF monitoring- és kontrollmechanizmusai.

Időkeret

12 A javaslat egy sor olyan célkitűzést tartalmaz, amelyek ötvözik az azonnali ellátásbiztonsági szükségletek kielégítését célzó rövid távú intézkedéseket – elsősorban az energiainfrastruktúra és -létesítmények fejlesztése révén –, illetve a közép- és hosszú távú, például az energiahatékonyságra, az átviteli szűk keresztmetszetekre és a munkaerő átképzésére összpontosító intézkedéseket.

13 A javaslat I. melléklete szerint a REPowerEU fejezeteiben foglalt intézkedésektől, elvárható, hogy *„hatékonyan hozzájárulnak az uniós ellátásbiztonsághoz az Unió egészségének érdekében, nevezetesen az energiaellátás diverzifikálása vagy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség 2030 előtti csökkentése révén”*. Megjegyezzük, hogy a 2030-as időkeret eltér az RRF támogathatósági időszakától, amely 2026-ban ér véget.

⁹ A javaslat indokolásának 5. szakasza.

14 Ami a REPowerEU hosszú távú célkitűzéseit célzó intézkedéseket illeti, megjegyezzük: előfordulhat, hogy a 2026-ban véget érő RRF keretében nem lesz lehetséges azok teljes körű végrehajtása. Míg az RRF elősegíti a rövid távú beruházások végrehajtását, előfordulhat, hogy a REPowerEU hosszú távú célkitűzéseit más uniós programok által is finanszírozott beruházások révén kell majd végrehajtani.

Hatásvizsgálat és konzultáció az érdekelt felekkel uniós szinten és a tagállamokban

15 A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások a tervezési és végrehajtási lehetőségek átfogó elemzésének részeként hatásvizsgálatok és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk alkalmazását javasolják. Ennek ellenére a javaslatot nem vetették alá külön hatásvizsgálatnak, és konzultációra sem került sor. Egyetértünk azonban a Bizottsággal abban, hogy ilyen korlátozott időkereten belül nehéz lett volna átfogó hatásvizsgálatot végezni a REPowerEU-ra nézve.

16 A javaslat előírja, hogy helyreállítási és rezilienciaépítési terveik kidolgozása során a tagállamok folytassanak konzultációt, és készítsenek a REPowerEU-fejezet számára összefoglalót a konzultációs folyamatról, bemutatva a konzultációk eredményét és azt, hogy az érdekelt felek észrevételeit hogyan vették figyelembe¹⁰.

17 Noha ezáltal megnőhet a REPowerEU-fejezetek kidolgozásához és benyújtásához szükséges idő, mégis kedvezően értékeljük az érdekelt felek nemzeti szintű bevonását. Nem világos azonban, hogy a Bizottság milyen mértékben és hogyan avatkozhatna be abban az esetben, ha egy tagállam nem kezelte megfelelően az érdekelt felek véleményét és aggályait.

¹⁰ A javaslat (12) preambulumbekkezdése és 1. cikkének (3) bekezdése.

Finanszírozás és pénzügyi források

A REPowerEU finanszírozása

A javaslatnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet 14. cikkét módosító, valamint abba 21a. és 21b. cikket bevezető 1. cikke; a javaslat 2., 3., 4. és 5. cikke; a javaslat (14)–(18) és (20) preambulumbekkezdése

Főbb pontok

- A teljes finanszírozás összege bizonytalan, 20 milliárd eurótól 275 milliárd euróig terjedhet
- Az alapfinanszírozás (20 milliárd euró) az összes beruházási igénynek csak nagyon kis részét fedezi
- A hitelkomponens felhasználására irányuló ösztönzők egyes tagállamok esetében korlátozottak lehetnek

18 A Bizottság becslése szerint 210 milliárd euróra lesz szükség a REPowerEU további beruházásaihoz, különösen az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalának 2027-ig történő fokozatos megszüntetéséhez¹¹. Ezeket a további igényeket a tervek szerint különböző forrásokból finanszíroznák, összesen legfeljebb 274,4 milliárd értékben:

- 20 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatás az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) kibocsátási egységeinek árverésre bocsátása útján;
- legfeljebb 26,9 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatás a kohéziós alapokból történő önkéntes átcsoportosításokból;
- legfeljebb 7,5 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatás a vidékfejlesztési alapokból történő önkéntes átcsoportosításokból;
- legfeljebb 220 milliárd euró a fennmaradó RRF-hitelek révén.

19 Rámutatunk arra, hogy az ETS kibocsátási egységeinek kivételével e források mindegyike kívül esik a Bizottság hatáskörén, mivel ezek esetében a tagállamok más szakpolitikai területekről csoportosítanak át forrásokat, illetve az RRF keretében

¹¹ Tájékoztató: „A REPowerEU finanszírozása”.

nyújtott hitelek fennmaradó részét használják fel. Következésképpen a ténylegesen rendelkezésre álló teljes finanszírozás lényegesen alacsonyabb is lehet, és nem biztos, hogy elegendő lesz a 210 milliárd euróra becsült beruházási szükségletek fedezésére.

Vissza nem térítendő támogatás – az ETS kibocsátási egységeinek árveréséből származó új bevételek

20 A javaslat szerint a Bizottság a REPowerEU támogatásainak egy részét a piaci stabilizációs tartalékba helyezett ETS kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből, (folyó árakon) 20 milliárd euró előteremtésével finanszírozná. Ez azonban a teljes becsült szükségletnek csak egy kis részét fedezné.

21 A kibocsátáskereskedelmi rendszer főszerepet játszik az Unió azon éghajlatpolitikai céljának megvalósításában, hogy 2030-ra, illetve 2050-re a kitűzött mértékben csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását. A piaci stabilizációs tartalék elősegíti a kibocsátáskereskedelmi rendszer stabilizálását: ha túl sok a kibocsátási egység, megszünteti a többletet, ha túl kevés, egységeket szabadít fel.

22 A kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló 2020. évi különjelentésünkben¹² azt javasoltuk, hogy a Bizottság tegye célirányosabbá a kibocsátási egységek ingyenes kiosztását és javítsa a referenciaértékek meghatározására szolgáló módszertant. A javaslat értelmében az (EU) 2015/1814 határozat módosítása 2030-ig meghosszabbítja a piaci stabilizációs tartalékba helyezendő kibocsátási egységek jelenlegi beviteli arányát, és lehetőséget biztosít a kibocsátási egységek egy részének felszabadítására és árverésen történő értékesítésére, valamint az így szerzett bevételeknek az RRF-be történő átcsoportosítására. A közelmúltbeli (80 és 100 euró/tCO₂e közötti) kereskedelmi árfolyamok mellett a 20 milliárd euró forrásbevonáshoz 2030-ig 200–250 millió kibocsátási egységet kell forgalomba hozni.

23 A piaci stabilizációs tartalék további bevételszerzésre való felhasználása és ilyen nagy mennyiségű kibocsátási egység visszajuttatása a piacra árthat a tartalék eredeti céljának – ami a szén-dioxid-árak támogatása – és zavart kelthet az uniós ETS-piacon, valamint csökkentheti a fenntartható beruházások alternatív finanszírozásának mobilizálására irányuló ösztönzőket.

¹² 18/2020. sz. különjelentés: „Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere: célzottabbá kell tenni a kibocsátási egységek térítésmentes kiosztását”, 1. és 2. ajánlás.

Vissza nem térítendő támogatás – átcsoportosítások az Unió kohéziós és vidékfejlesztési alapjaiból

24 A javaslat bevezeti annak lehetőségét, hogy a tagállamok az RRF keretében az eredeti kohéziós politikai előirányzataik legfeljebb további 7,5%-át a REPowerEU keretében végzett tevékenységek támogatására csoportosítsák át¹³. Ez 26,9 milliárd eurót tenne ki, főként az ERFA forrásaiból. Ez a kiegészítő összeg azzal a feltétellel lehetne folyósítható, hogy a meglévő mechanizmust előbb teljes mértékben kihasználták a kohéziós finanszírozás legfeljebb 5%-ának (17,7 milliárd euró) közvetlen vagy közvetett irányítás alatt álló egyéb eszközökbe történő átcsoportosítására. Az átcsoportosított előirányzatokat az engedélyező tagállam javára használnák fel.

25 A javaslat hasonlóképpen lehetővé teszi azt is, hogy az EMVA-finanszírozás 12,5%-át átcsoportosítsák az RRF-be, az összes tagállam tekintetében 7,5 milliárd euró erejéig.

26 Mindkét kiegészítő átcsoportosítás önkéntes jelleggel történne. Az, hogy a REPowerEU intézkedései nem igényelnek nemzeti társfinanszírozást, ösztönözheti a tagállamokat ezen átcsoportosítások végrehajtására. Ez azonban azzal járhat, hogy a tagállamokban a finanszírozás regionális szintről nemzeti szintre csoportosul át, mivel mind a kohéziós politikai alapokat, mind az EMVA-t nemzeti és regionális programokon keresztül hajtják végre, míg a REPowerEU-nak nincs feltétlenül regionális összetevője. A regionális hatóságok ezért alkalmasint vonakodhatnak ezektől az átcsoportosításoktól.

27 Emellett mind a javaslat, mind a bizottsági iránymutatások előírják, hogy az EMVA-ból származó finanszírozásnak az átcsoportosítás ellenére is hozzá kell járulnia a KAP célkitűzéseikhez, kiküszöbölendő annak kockázatát, hogy az átcsoportosítás ezen célkitűzéseknek a kárára legyen. A kohézió területén azonban nem érvényesül ilyen összehangolás, kivéve, ha az átcsoportosítás már szerepel a partnerségi megállapodásban. Ha egy programmódosítást követően forrásokat csoportosítanak át, az nem feltétlenül járul hozzá a program célkitűzéseikhez.

28 A kohéziós és vidékfejlesztési forrásoknak az RRF-be történő önkéntes átcsoportosításának lehetőségéből tehát olyan szakpolitikai döntéshelyzet adódik, amelynek eredményeként esetleg kevesebb forrás áll rendelkezésre más kohéziós és vidékfejlesztési célkitűzésekre.

¹³ A rendelet 2. cikkének (5) bekezdése.

Hiteltámogatás – a fennmaradó RRF-hitelek útján

29 A Bizottság azt is javasolja, hogy a REPowerEU intézkedéseit a fennmaradó RRF-hitelekkel finanszírozzák. az RRF keretében hitelekre rendelkezésre bocsátott 385,8 milliárd euróból a tagállamok eddig 165 milliárd eurót igényeltek, így 220 milliárd euró áll a REPowerEU rendelkezésére. Mivel eddig csak hét tagállam igényelt hitelt, és a többi tagállam még 2023. augusztus 31-ig megteheti ezt¹⁴, a REPowerEU-intézkedések céljára rendelkezésre álló fennmaradó hitelek összege még jelentősen csökkenhet.

30 Ahhoz, hogy a Bizottság valamennyire tájékoztatva legyen a rendelkezésre álló hitelek arányáról, valamennyi tagállamnak a módosított rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül közölnie kellene hiteligenylési szándékát. Ez az információ azonban csak tájékoztató jellegű lenne, így a ténylegesen rendelkezésre álló összeg csak a hiteligenylések 2023. augusztus 31-i határidejét követően válna ismertté.

31 Az, hogy a tagállamok igénybe veszik-e a fennmaradó hiteleket, számos tényezőtől függ, különösen a hitelfelvételi feltételektől, illetve a további finanszírozási igényüktől vagy adósságrátájuktól. Ebből adódóan a hitelek vonzereje valószínűleg változó lesz. Általában véve azok a tagállamok, amelyek az uniós feltételeknél kedvezőbb feltételekkel képesek hitelt felvenni, aligha fogják felhasználni a rendelkezésre álló hiteleket.

¹⁴ Az (EU) 2021/241 rendelet 14. cikke.

A pénzügyi források elosztása

A javaslatnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet 14. cikkét módosító, valamint abba 21a. és 21b. cikket bevezető 1. cikke; a javaslat 2., 3., 4. és 5. cikke; a javaslat (14)–(18) és (20) preambulumbekezdése

Főbb pontok

- A vissza nem térítendő támogatásokra és hitelekre vonatkozó elosztási kulcs nem kapcsolódik közvetlenül a REPowerEU célkitűzéseéhez
- az RRF hiteleinek fennmaradó részére vonatkozó elosztási mechanizmus működése még nem egyértelmű

A vissza nem térítendő támogatások elosztása

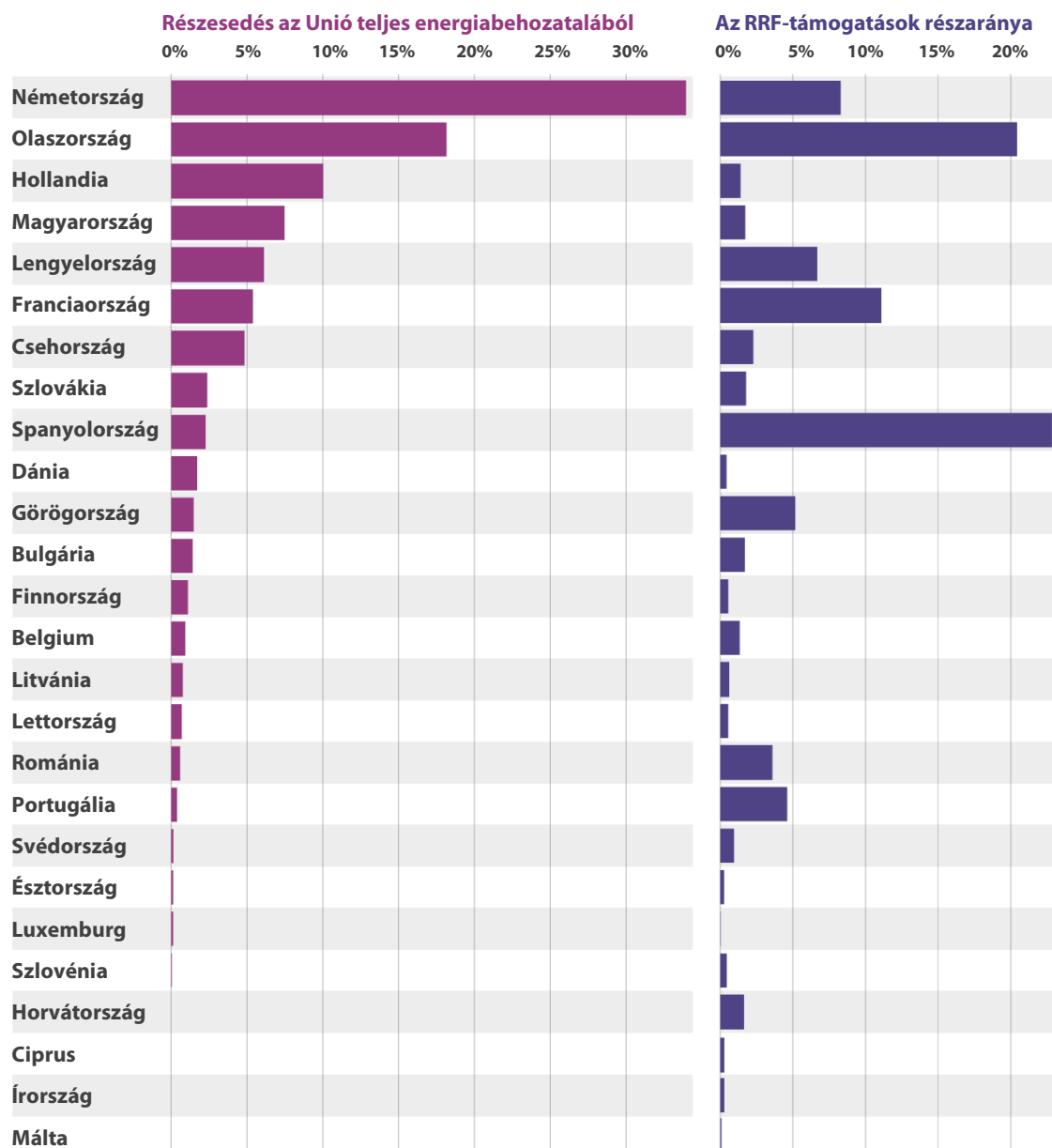
32 A javaslat¹⁵ értelmében a vissza nem térítendő támogatások egyes tagállamok számára rendelkezésre álló részarányát az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkében meghatározott RRF elosztási kulcs alapján kell kiszámítani. Eszerint a támogatás 70%-át az egyes tagállamok népessége, egy főre jutó GDP-jének reciproka és munkanélküliségi rátája alapján ítélik oda. A fennmaradó 30%-ot a népesség, az egy főre jutó GDP reciproka, valamint – azonos arányban – a reál-GDP 2020. évi változása és a reál-GDP-nek a 2020–2021-es időszakban bekövetkezett összesített változása alapján osztják ki.

33 Következésképp a javasolt elosztási kulcs nem kapcsolódik közvetlenül a REPowerEU beruházási szükségleteihez vagy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére és az energiaellátás diverzifikálására irányuló célkitűzéseikhez. Nem veszi figyelembe például az energiafüggőség¹⁶, különösen az Oroszországtól való függőség mértékét, amely ráta tagállamonként jelentősen eltér (lásd: [1. ábra](#)), sem a megújuló energiaforrások arányát az egyes tagállamok energiaszerkezetében, amely arány 10% és 90% között mozog.

¹⁵ A módosított (EU) 2021/241 rendelet 21a. cikkének (2) bekezdése.

¹⁶ Az energiafüggőségi ráta azt mutatja, hogy a gazdaságnak mennyi energiát kell importálnia.

1. ábra. Az Oroszországi Föderációból származó teljes uniós energiainport aránya az RRF-kulcs alapján elosztott vissza nem térítendő támogatás becsült részarányához viszonyítva

* Ausztria esetében nem áll rendelkezésre információ.

Forrás: Európai Számvevőszék, a következők alapján:

<https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy/bloc-2c.html?lang=en> és
https://ec.europa.eu/info/files/updated-member-states-grant-allocation-based-eurostat-outturn-data-2020-and-2021_en.

A hitelek allokációja

34 A javaslat nem módosítja a hitelkomponensnek az (EU) 2021/241 rendelet 14. cikke (5) bekezdésében szabályozott allokációs képletét. Következésképpen az egyes tagállamok a 2019. évi GNI 6,8%-áig igényelhetnek hitelt. A vissza nem térítendő támogatásokhoz hasonlóan a hitelallokáció sem kapcsolódik a REPowerEU célkitűzéseikhez.

35 A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet kivételes körülmények esetén lehetővé teszi a hitelek összegének növelését. A 14. cikk (6) bekezdésének javasolt módosításával összhangban e növeléskor figyelembe kell venni a kérelmező tagállam szükségleteit, valamint a más tagállamok által benyújtott vagy benyújtani szándékozott kérelmeket. A gyakorlatban ez lehetővé teszi az RRF hitelkomponense fennmaradó részének más tagállamoknak történő átcsoportosítását.

36 Nem világos, hogy ez a fennmaradó hitel hogyan oszlana meg a tagállamok között, mivel a módosított 14. cikk (6) bekezdése csak irányadó elveket tartalmaz (egyenlő bánásmód, szolidaritás, arányosság és átláthatóság), de azt nem részletezi, hogy a gyakorlatban hogyan valósítanák meg az elveket.

REPowerEU-fejezetek

A javaslatnak az új 21c. cikket és 4–8., 10–11. és 13–14. preambulumbekendést bevezető 1. cikke

Főbb pontok

- A REPowerEU-fejezetek benyújtása nem kötelező
- A REPowerEU egyes intézkedéseinek a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alóli általános mentesítése kockázatot jelent az RRF zöld célkitűzéseire nézve
- A határokon átnyúló kezdeményezések kulcsszerepet játszanak a célkitűzések elérésében, de nem feltétlenül szerepelnek szisztematikusan a REPowerEU-fejezeteiben
- Mivel az értékelés időigényes, a források 2023 végéig valószínűleg nem fognak rendelkezésre állni
- A REPowerEU-fejezetek értékelésére vonatkozó új kritérium teret enged a minőségi mérlegelésnek

A REPowerEU-fejezetek benyújtásának folyamata

37 Az (EU) 2021/241 rendelet megállapítja, hogy a tagállamok milyen feltételek mellett módosíthatják helyreállítási és rezilienciaépítési tervüket¹⁷. Az **1. táblázat** áttekintést ad a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek módosításának az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott lehetséges okairól.

¹⁷ Az (EU) 2021/241 rendelet 21 cikke.

1. táblázat. Milyen körülmények mellett módosítható a helyreállítási és rezilienciaépítési terv

A módosítás típusa	A módosítás oka	A vonatkozó rendelkezés helye az (EU)2021/241 rendeletben
Általános módosítás	Az RRF-ből nyújtott finanszírozás végleges allokációjának kiszámítása a szóban forgó tagállam allokációjának felfelé vagy lefelé történő kiigazítását eredményezi	11. cikk (2) bekezdés
	A tagállam (további) hitelt igényel	14. cikk (4) bekezdés
	A tagállam azért kér módosítást, mert az RRF-ben szereplő mérföldköveket és célokat objektív körülmények miatt már nem lehet megvalósítani	21 cikk (1) bekezdés
REPowerEU-fejezetek*	A tagállam REPowerEU-intézkedéseket javasol, és az (EU) 2021/241 rendelet 21a. cikkében említett kiegészítő finanszírozást igényel	14. cikk
	A tagállam REPowerEU-intézkedéseket javasol és kohéziós vagy EMVA-finanszírozást csoportosít át	18. cikk
	A tagállamok kérhetik a hiteltámogatásnak a 2019. évi GNI 6,8%-át meghaladó növelését	14 cikk (6) bekezdés

Bármilyen általános módosítás esetén kötelező benyújtani.

Forrás: Európai Számvevőszék

38 Azok a tagállamok, amelyek a javaslat hatálybalépését követően nyújtanak be a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük módosítására irányuló kérelmet, kötelesek lennének felvenni a tervbe egy REPowerEU-fejezetet. A tervmódosítást nem kérelmező tagállamok azonban nem kötelesek benyújtani REPowerEU-fejezetet. Ez kétséggé teheti a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

A REPowerEU-fejezetek tartalma

Országspecifikus ajánlások

39 Az (EU) 2021/241 rendelet értelmében a helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek *hozzá kell járulniuk az európai szemeszter keretében elfogadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikének vagy egy jelentős részének kezeléséhez*¹⁸.

40 A 2022. évi országspecifikus ajánlások¹⁹ többek között a tagállamok előtt álló energiaügyi kihívásokra vonatkoznak. 2021-ben a Bizottság nem adott ki országspecifikus ajánlásokat, csak a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében tett ajánlásokat a tagállamok költségvetési helyzetére vonatkozóan²⁰.

41 Mivel a javaslat nem módosítja az (EU) 2021/241 rendeletnek az országspecifikus ajánlásokra vonatkozó jelenlegi rendelkezéseit, a REPowerEU fejezetet benyújtó tagállamoknak továbbra is bizonyítaniuk kell, hogy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terveik kezelték az akkor érvényben lévő releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy egy részét. Míg a 2022. évi országspecifikus ajánlások közül az energiával kapcsolatosak (pl. az energiahatékonyság növelése, az energiaellátás diverzifikálása vagy az energiainfrastruktúra fejlesztése) megfelelnek a REPowerEU célkitűzéseinek, a nem energiával (hanem pl. a nyugdíjakkal, az adózással vagy a költségvetési politikával) kapcsolatos ajánlások kívül esnek e fejezetek hatókörén, és ezért továbbra sem világos, hogy azokra mi fog vonatkozni.

42 Megjegyezzük továbbá, hogy sem az (EU) 2021/241 rendelet, sem a javaslat nem határozza meg, hogy mely országspecifikus ajánlások minősülnek „relevánsnak”, illetve mit jelent „a kihívások jelentős része”. Ezt a Bizottság és az érintett tagállam közötti megbeszélések döntenek majd el, figyelembe véve a tagállam rendelkezésére álló forrásokat. Az tehát, hogy milyen mértékben kezelik az egyes országspecifikus ajánlásokat, különféleképp értékelhető.

¹⁸ Az (EU) 2021/241 rendelet 18–19. cikke és V. melléklete.

¹⁹ A 2022. évi európai szemeszter: Országspecifikus ajánlások / a Bizottság ajánlásai.

²⁰ Country-Specific Recommendations for 2019, 2020 and 2021: A tabular comparison and an overview of implementation, 2. o.

A jelentős károkozás elkerülését célzó elv

43 Az (EU) 2021/241 rendelet értelmében nem lehet reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló olyan intézkedéseket belefoglalni a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe, amelyek jelentős kárt okozhatnak a környezetben (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

44 A javaslat kivételt vezet be ezen elv alól az olyan intézkedéseket illetően, amelyek célja *„az energetikai infrastruktúra és létesítmények fejlesztése a kőolaj- és földgázellátás biztonságával kapcsolatos azonnali szükségletek kielégítése érdekében”*.

45 Tisztában vagyunk azzal, hogy a szóban forgó intézkedések valószínűleg ki fognak hatni a környezetre, és hogy – legalábbis rövid távon – kompromisszum várható egyrészt a biztonságos energiaellátásra vonatkozó célkitűzés, másrészt a környezeti és éghajlati ambíciók között. Tekintettel azonban arra, hogy az RRF nagy hangsúlyt fektet a zöld célokra és az éghajlatra, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alóli általános mentesség bevezetése a REPowerEU-intézkedések egyik alapvető értékét veszélyeztetheti. Ezért hasznos lehet legalább hozzávetőleges képet kapni a potenciálisan káros intézkedések hatásáról: ez lehetővé teheti azok kiválasztását, amelyek esetében a környezeti és éghajlati hatás elfogadható a REPowerEU célkitűzéseit illető várható hozzáadott értékükhöz képest.

Határokon átnyúló projektek

46 A javaslat szerint a határokon átnyúló projektek és intézkedések különösen megfelelnek a REPowerEU célkitűzéseinek²¹. Ez különösen érvényes azokra a projektekre nézve, amelyek célja a tagállamok közötti energetikai összeköttetés javítása az energiaellátás biztonságának és diverzifikációjának fokozása érdekében.

47 A jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő, határokon átnyúló projektek száma eddig korlátozott volt, és a javaslat nem tartalmaz semmilyen konkrét intézkedést az ilyen projektek ösztönzésére. Emellett az, hogy a REPowerEU fejezetek benyújtása különböző időpontokban történhet, szintén árt annak, hogy határokon átnyúló projekteket vegyenek fel a tervekbe.

48 Észrevételezzük, hogy a határokon átnyúló projektek, illetve a prioritást élvező TEN-E projektek határokon átnyúló szakaszai gyakran késedelmet szenvednek, pedig jelentőségük stratégiai a REPowerEU célkitűzéseinek megvalósítása szempontjából.

²¹ Lásd: a javaslat indokolása.

Például a határokon átnyúló rendszerösszekötők elégtelen kapacitása miatt a tervezett határidő után közel tíz évvel sem teljes az uniós villamosenergia-piac integrációja²².

49 A határokon átnyúló projektek tervezése és végrehajtása során felmerülő sajátos kihívások egyértelművé teszik – az RRF végrehajtási határidejét is figyelembe véve –, hogy miért kell REPowerEU-támogatásra kiforrott projekteket javasolni. Mindennek az lehet a következménye, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe nem vesznek fel határokon átnyúló stratégiai projekteket.

A REPowerEU fejezetek értékelése

Értékelési eljárás és időzítés

50 A REPowerEU fejezetek értékelési eljárásai általában változtatás nélkül követik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek esetében alkalmazott eljárásokat:

- A Bizottság minden tervet a tagállam általi benyújtástól számított két hónapon belül értékeli. A tagállam egyetértésével ez a határidő szükség esetén ésszerű időtartammal meghosszabbítható²³. A terv kedvező értékelését követően a Bizottság tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot terjeszt elő.
- A javaslat alapján a Tanács négy héten belül jóváhagyja a helyreállítási és rezilienciaépítési tervről szóló tanácsi végrehajtási határozatot²⁴.
- A Tanács jóváhagyását követően a Bizottság operatív megállapodást köt a tagállammal a végrehajtás technikai szempontjairól, például az ütemtervről, a mérföldkövek és célok további közbenső lépéseiről, valamint a kapcsolódó adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályokról.

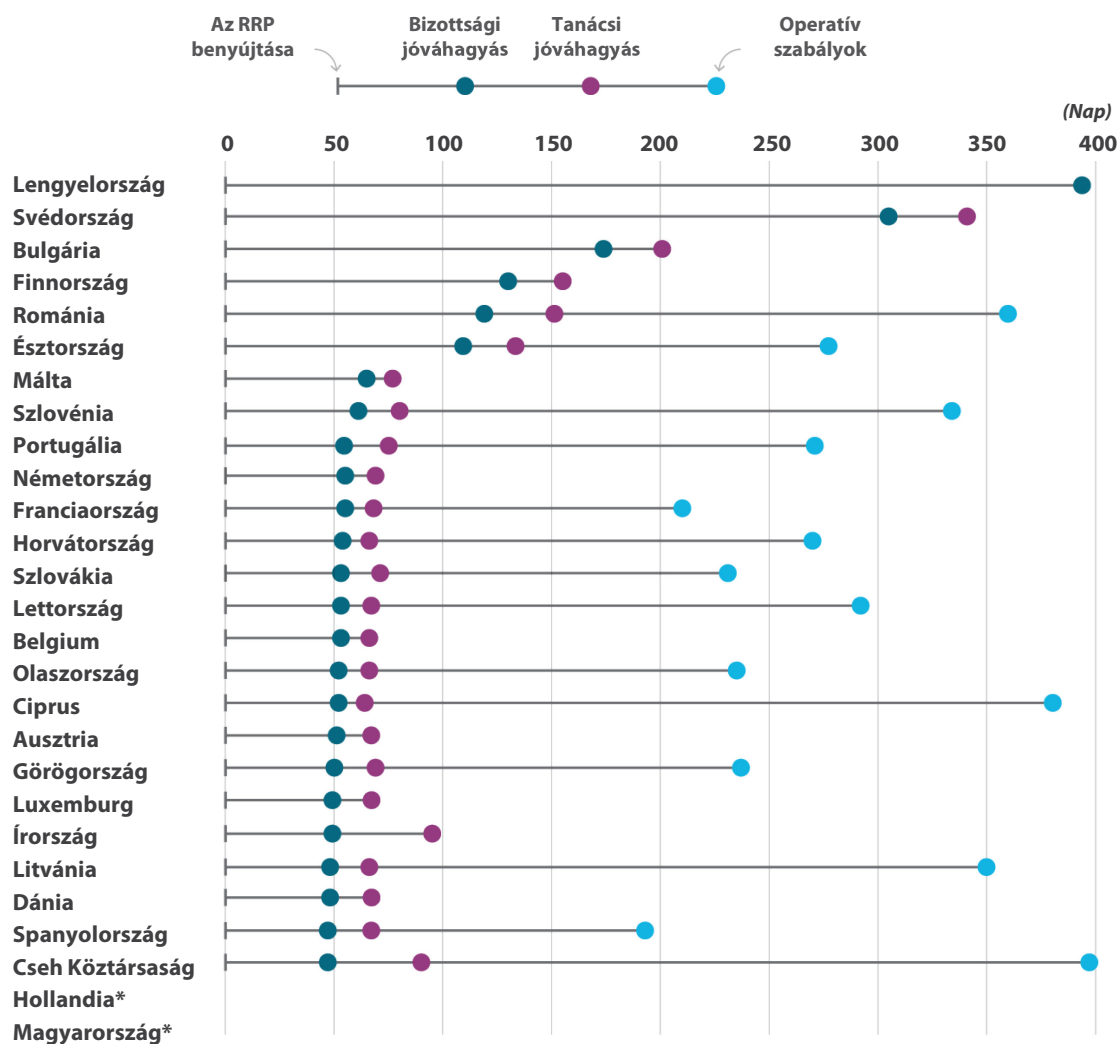
51 2022. július 4-ig valamennyi tagállam benyújtotta helyreállítási és rezilienciaépítési tervét, de csak 14 írt alá operatív megállapodást. E 14 esetben terv benyújtásától az operatív megállapodás aláírásáig átlagosan 9 hónap telt el (lásd: [2. ábra](#)).

²² ACER Market Monitoring Report 2020 – Electricity Wholesale Market Volume.

²³ Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése.

²⁴ Az (EU) 2021/24 rendelet 20. cikke.

2. ábra. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek benyújtása és az operatív megállapodások aláírása között eltelt idő

* Magyarország és Hollandia csak nemrégiben nyújtotta be helyreállítási és rezilienciaépítési terveit, ezek bizottsági értékelése még folyamatban van.

Forrás: Európai Számvevőszék

52 Ezenkívül – mint fentebb említettük – a javaslat nem határoz meg határidőt a REPowerEU fejezetek benyújtására, csupán a következőket mondja ki: „A Bizottság számára [e módosító rendelet hatálybalépése] után benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek tartalmazniuk kell egy REPowerEU-fejezetet.”²⁵

²⁵ A módosított (EU) 2021/241 rendelet 21c. cikke.

53 Az, hogy nincs egyértelműen meghatározva, mikor kell benyújtani a REPowerEU fejezeteket, és hogy ezek értékelésére is idő kell, kedvezőtlenül befolyásolná a REPowerEU-támogatás időszerűségét. Még ha feltételezzük is, hogy a REPowerEU-fejezetek értékelése kevesebb időt vesz igénybe, mint eredetileg a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése, akkor sem valószínű, hogy a módosított operatív megállapodásokat 2023 közepe előtt aláírnák, illetve hogy a támogatás 2023 vége előtt rendelkezésre állna.

A REPowerEU-fejezetek értékelésének kritériumai és minősítése

54 A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek és az új REPowerEU fejezetek bizottsági értékelése négy különböző kategóriába (*relevancia, eredményesség, hatékonyság és következetesség*)²⁶ sorolható kritériumokon alapul.

55 Javaslatában a Bizottság egy további kritériumot vezet be a REPowerEU fejezeteiben szereplő beruházások és reformok értékelésére vonatkozóan, és felsorolja a konkrétan figyelembe veendő tényezőket (lásd: [2. táblázat](#)).

2. táblázat. A REPowerEU-fejezetek értékelése

Kritérium	Az értékelés során figyelembe veendő tényezők
Az „intézkedések várhatóan hatékonyan hozzájárulnak az uniós ellátásbiztonsághoz az Unió egészének érdekében, nevezetesen az energiaellátás diverzifikálása vagy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség 2030 előtti csökkentése révén.”	<p>„A tervezett intézkedések végrehajtása várhatóan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jelentősen hozzájárul az energetikai infrastruktúra és létesítmények fejlesztéséhez a kőolaj- és földgázellátás biztonságával kapcsolatos azonnali szükségletek kielégítése, nevezetesen az ellátás diverzifikálásának lehetővé tétele céljából, az Unió egészének érdekében, vagy 2. jelentősen hozzájárul az épületek energiahatékonyságának növeléséhez, az ipar dekarbonizációjához, a fenntartható biometán és a megújuló vagy fosszilis tüzelőanyagoktól mentes hidrogén előállításának és elterjedésének növeléséhez, valamint a megújuló energia részarányának növeléséhez, vagy 3. kezeli az energetikai infrastruktúra szűk keresztmetszeteit, különösen a más tagállamokkal való, határokon átnyúló összeköttetések kiépítése révén, vagy támogatja a kibocsátásmentes közlekedést és az ahhoz kapcsolódó – többek között a vasúti – infrastruktúrát, vagy 4. jelentősen hozzájárul a munkavállalók átképzéséhez zöld készségeik javítása érdekében, valamint a zöld átállással kapcsolatos kulcsfontosságú anyagok és technológiák értékláncainak támogatásához, valamint”

²⁶ Az(EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdése.

Kritérium	Az értékelés során figyelembe veendő tényezők
	<p>5. az „intézkedések és leírásuk egymást kiegészítő jellegűek-e, és” a következőkkel együtt „jelentősen hozzájárulnak-e az uniós energiaellátás diverzifikálásához, illetve a fosszilis tüzelőanyagoktól való uniós függőség 2030 előtti csökkentéséhez”:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ a már elfogadott tanácsi végrehajtási határozatokban foglalt intézkedések, valamint ○ a REPowerEU-célkitűzésekhez hozzájáruló, 2022. február 1. és 2026. december 31. között esedékes, az eszközből nyújtott pénzügyi támogatás nélkül végrehajtandó egyéb intézkedések.

Forrás: Európai Számvevőszék, a javaslat alapján.

56 A REPowerEU-kritériumokra vonatkozó minősítési skálát az értékelési iránymutatások tartalmazzák²⁷. A Bizottság a fejezeteket „A” (legmagasabb) és „C” (legalacsonyabb) osztályzattal értékelné. Ahhoz azonban, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összességében pozitív értékelést kapjon, a REPowerEU-kritériumnak „A” osztályzatot kell kapnia (lásd: [3. táblázat](#)).

3. táblázat. A REPowerEU-fejezetek minősítése

Kritérium	A hozzájárulás lehetséges minősítése	Minimálisan előírt minősítés
Az „intézkedések várhatóan hatékonyan hozzájárulnak az uniós ellátásbiztonsághoz az Unió egészségének érdekében, nevezetesen az energiaellátás diverzifikálása vagy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség 2030 előtti csökkentése révén.”	<p>A – „nagy mértékben”</p> <p>B – „mérésékeltlen”</p> <p>C – „kis mértékben”</p>	A

Forrás: Európai Számvevőszék, a javaslat alapján.

²⁷ A módosított (EU) 2021/241 rendelet V. melléklete.

57 Amint azt a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszkörről szóló véleményünkben²⁸ megjegyeztük, a kritérium, illetve az értékelés tényezőinek megfogalmazása nem mindig konkrét („jelentősen hozzájárul”, „magnöveli az energiahatékonyságot”). Ezenkívül a javaslat nem határozza meg egyértelműen, hogy mi minősül az energiaellátás biztonságának vagy a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentésének célkitűzéseire „*nagy mértékben/mérsékeltén/kis mértékben hozzájáruló intézkedésnek*”. Ez tehát minőségi mérlegelés tárgyát képezné, s így különböző kockázatok merülhetnek fel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetséges hatása, illetve a különböző tagállamokban végzett értékelésük egységessége tekintetében.

58 A Bizottság eddig általában saját érdemeik alapján értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terveket, és nem végzett tagállamok közötti összehasonlító elemzést. Még nagyobb valószínűséggel fogja alkalmazni ezt a megközelítést a tervmódosításokat illetően – beleértve a REPowerEU fejezeteket is –, mivel a tagállamok azokat nem egy időben fogják benyújtani. Csökkenni fog annak a valószínűsége, hogy azonosítják és előmozdítják – a harmadik értékelési tényezőben kifejezetten megemlített, a REPowerEU célkitűzéseinek megvalósításában kulcsszerepet játszó – határokon átnyúló projekteket (lásd: [Határokon átnyúló projektek](#)). Az összehasonlító elemzés hiánya kockázatot jelent a REPowerEU fejezetei értékelésének következetessége szempontjából, és megnehezíti annak stratégiai áttekintését, hogy az említett fejezetekben szereplő intézkedések valószínűleg hozzájárulnak-e a REPowerEU általános célkitűzéseire.

59 Üdvözljük, hogy az utolsó értékelési tényező konkrétan megnevezi a kiegészítő jellegét, és hogy a tagállamok kötelesek átfogó áttekintést nyújtani valamennyi releváns intézkedésről, függetlenül a finanszírozás forrásától. Az egyéb, különösen nemzeti forrásokból finanszírozott intézkedések azonban kívül esnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kontrollmechanizmusain, és bármikor módosíthatók vagy visszavonhatók. Ez korlátozza ezen értékelési tényező előnyeit.

²⁸ [6/2020. sz. vélemény](#) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020) 408).

Beszámolás, nyomon követés és értékelés

A javaslatnak az új 21d. cikket bevezető 1. cikke, (21) preambulumbekzdése és I. melléklete, valamint a pénzügyi kimutatás 1.4.4. pontja

Főbb pontok

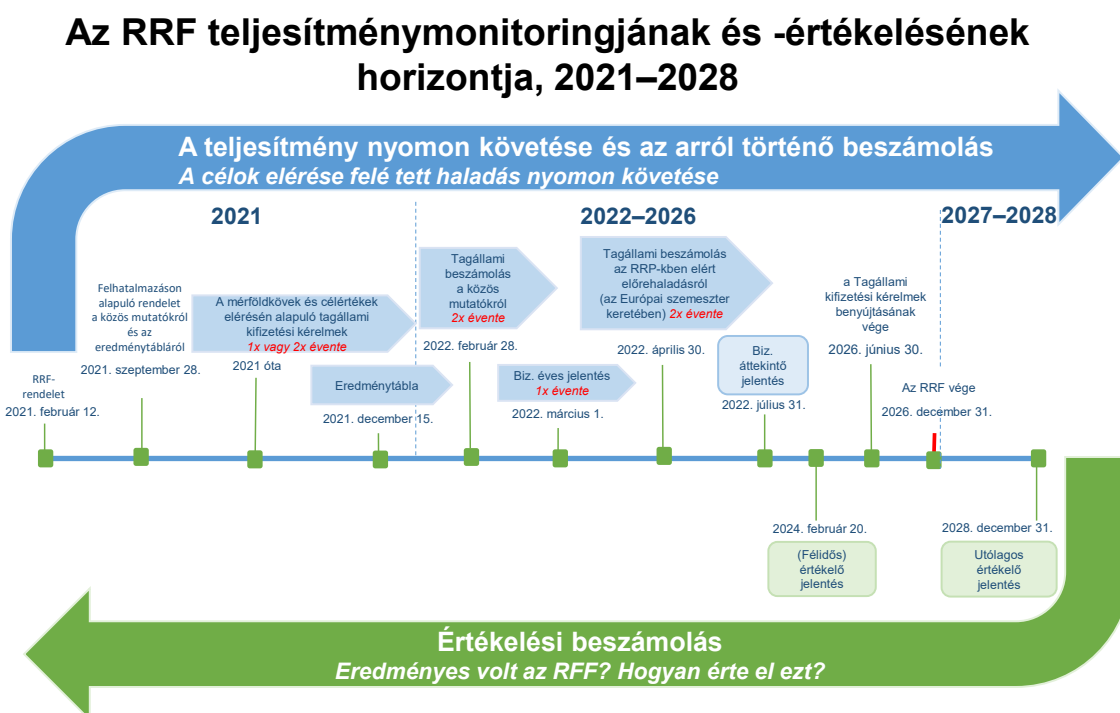
- A beszámolásra vonatkozó iránymutatás hiánya veszélyeztetheti a REPowerEU megfelelő nyomon követését és értékelését
- A javasolt mutatók nem alkalmasak a REPowerEU célkitűzéseinek megvalósítása terén elért haladás nyomon követésére
- Az RRF 2024. évi félidős értékelő jelentése túl korai lesz ahhoz, hogy tájékoztatást nyújtson a REPowerEU intézkedéseinek végrehajtásáról

60 Az (EU) 2021/241 rendelet²⁹ meghatározza a tagállamok és a Bizottság beszámolási kötelezettségeit az RRF célkitűzéseinek megvalósítása terén egy közös mutatókészlethez képest elért eredményekről³⁰; meghatározott időpontokban független értékelő jelentést is kell készíteni az RRF végrehajtásáról. A javaslat értelmében a REPowerEU fejezetben szereplő beruházásokra és reformokra ugyanazok a nyomonkövetési szabályok vonatkoznának, mint a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyéb intézkedéseire. A **3. ábra**áttekintést nyújt az (EU) 2021/241 rendelet szerinti beszámolási, nyomonkövetési és értékelési intézkedésekről.

²⁹ Az(EU) 2021/241 rendelet. 27., 30. és 31. cikke.

³⁰ Az(EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló rendelet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla közös mutatóinak és részletes elemeinek meghatározása révén történő kiegészítéséről.

3. ábra. Az RRF teljesítményének nyomon követése és értékelése, 2021–2028

Forrás: Európai Számvevőszék.

Beszámolás a REPowerEU-fejezetek végrehajtásáról

61 A javaslat megerősíti, hogy az RRF keretében történő beszámolásra vonatkozó jelenlegi szabályokat ki kell terjeszteni a REPowerEU-fejezetre is.

62 Kedvezően értékeljük a Bizottság azon javaslatát, hogy a REPowerEU-ról történő beszámolást építsék be az RRF jelenlegi beszámolási rendszerébe. Ennek kapcsán megjegyezzük, hogy a Bizottságnak további iránymutatást kell nyújtania a tagállami beszámolás tartalmáról, valamint az abban feltüntetendő adatok és információk összegyűjtéséről, elemzéséről és ellenőrzéséről. A beszámolásnak fel kell ölelnie a REPowerEU-fejezetekben szereplő intézkedések megfelelő nyomon követéséhez és értékeléséhez szükséges valamennyi információt, és el kell kerülni vagy megfelelően csökkenteni kell az ezzel kapcsolatos késedelmeket és hiányosságokat, beleértve a csalás és egyéb szabálytalanságok kockázatát is.

63 Ehhez fűződően fontos létrehozni olyan eredményes csalásbejelentési mechanizmusokat, amelyek révén lehetséges az Unió pénzügyi érdekei védelmének folyamatos nyomon követése és felügyelete³¹. Mindeddig a tagállamok az RRF keretében nem voltak kötelesek ugyanúgy bejelenteni a Bizottságnak a csalásgyanús eseteket, mint más uniós rendszerek esetében³².

A Bizottság általi nyomonkövetés

64 A REPowerEU fejezetekben szereplő intézkedésekre ugyanazok a nyomonkövetési szabályok vonatkoznának, mint minden más RRF-intézkedésre. Ezek a szabályok 14, az RRF célkitűzéseinek megvalósítása terén elért eredményekről beszámoló közös mutatón³³ alapulnak, és részüket képezik a szociális kiadásokról való beszámolásra szolgáló módszerek is³⁴.

65 Emellett a javaslat előírja, hogy a Bizottság a következő teljesítménymutatók segítségével kövesse nyomon a REPowerEU fejezeteivel kapcsolatos előrehaladást és eredményeket³⁵:

- REPowerEU fejezetet is magában foglaló, a Bizottság által jóváhagyott módosított tervek száma (output);
- a REPowerEU fejezetek végrehajtott intézkedéseinek száma (eredmény);
- általános hozzájárulás a REPower EU célkitűzéseikhez, különösen az Unió orosz gáztól való függőségének fokozatos megszüntetéséhez (eredmény);
- az egyes fejezetekben elérni kívánt REPowerEU célkitűzések, amelyeket többek között a kapott pénzügyi támogatásnak köszönhetően sikerült elérni (hatás).

³¹ Lásd: [A Számvevőszék 6/2020. sz. véleménye](#), 23. bekezdés.

³² A tagállami hatóságok az OLAF csalás elleni információs platformján található szabálytalanságkezelő rendszeren (IMS) keresztül jelentik a Bizottságnak a feltételezett vagy megállapított csalások (és egyéb szabálytalanságok) eseteit.

³³ [Az\(EU\) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló rendelet](#) a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla közös mutatóinak és részletes elemeinek meghatározásáról

³⁴ [Az\(EU\) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendelet](#) az (EU) 2021/241 rendeletnek a szociális kiadások bejelentésére szolgáló módszertan meghatározása révén történő kiegészítéséről.

³⁵ A javaslathoz kapcsolódó pénzügyi kimutatás 1.4.4. pontja.

66 Megjegyezzük azonban, hogy a javasolt mutatók nem felelnek meg teljes mértékben a REPowerEU célkitűzéseinek, és nem alkalmasak a teljesítményének mérésére. Az első mutató olyan outputmutató, amely nem kapcsolódik közvetlenül a REPowerEU-javaslat vagy az RRF célkitűzéseikhez. A második mutató méri ugyan a REPowerEU eredményeit, de csak közvetetten kapcsolódik a célkitűzésekhez. A harmadik és a negyedik mutató ugyan közvetlenül kapcsolódik a REPowerEU célkitűzéseikhez, e kettő értékelése azonban mégis nehéz lesz, mivel ez azt a valóságban nem feltétlenül létező, egyszerű ok-okozati összefüggést feltételezi, hogy a célkitűzések elérése összekapcsolható a teljes pénzügyi hozzájárulással vagy a pénzügyi támogatás volumenével.

67 A 14 közös mutató közül négy vonatkozatható a REPowerEU fejezetekben szereplő intézkedésekre: „*megtakarítás az éves primerenergia-fogyasztásból*”, „*megújuló energiát előállító új működési kapacitás*”, „*alternatív üzemanyagok infrastruktúrája (hagyományos/elektromos töltőállomások)*” és „*az oktatásban vagy képzésben részt vevők száma*”. A közös mutatók azonban nem veszik figyelembe a REPowerEU valamennyi aspektusát, például a fenntartható biometán előállítását és elterjedését vagy az ipar dekarbonizációját.

68 A nyomonkövetési rendszernek egyértelmű kapcsolatot kell teremtenie a mutatók és a célkitűzések, valamint a tervezett mérföldkövek és célértékek között³⁶. A Bizottságnak megfelelő részletességű mutatókat kell meghatározni a REPowerEU-intézkedések végrehajtása nyomon követésének és értékelésének megkönnyítésére, valamint a tagállamokat abban támogatandó, hogy erőforrásaikat eredményesen használják fel az Unió közös energetikai céljainak elérése érdekében. Ez biztosítaná azt is, hogy a különböző tagállamokból származó adatok összehasonlíthatók és összesíthetők legyenek.

69 Továbbá annak ellenére, hogy a REPower EU-nak a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére és az energiaellátás diverzifikálására vonatkozó célkitűzése mérhető lenne³⁷, a javaslat csak annyiban számszerűsíti az ezen átfogó célkitűzés tekintetében uniós szinten várt eredményeket, amennyiben azok az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzéseire és 2050-ra vonatkozó klímasemlegességi célkitűzésére vonatkoznak.

³⁶ Better Regulation Guidelines, SWD(2017) 350.

³⁷ Better regulation toolbox, 110. o.

70 Tagállami szinten a módosított (EU) 2021/241 rendelet 21c. cikke előírná annak kifejtését, hogy az intézkedések milyen módon járulnak hozzá a REPowerEU célkitűzéseéhez, ideértve az energiamegtakarítás számszerűsítését is.

71 A Bizottság tagállamoknak szóló iránymutatása³⁸ előírja, hogy a tagállamok a REPowerEU fejezeteiben az alábbiak mérésével bizonyítsák, hogy a megfelelő beruházások és reformok a REPowerEU célkitűzéseinek megvalósítását szolgálják:

- az Oroszországból származó gáz- vagy fosszilizüzelőanyag-behozatal várható csökkenése és az energiafogyasztás várható csökkenése;
- a hálózati infrastruktúra korszerűsítése a decentralizáció, a piaci integráció vagy az ellátásbiztonság fokozása érdekében.

72 Üdvözljük azt a szándékot, hogy mérjék a REPowerEU fejezetekben szereplő intézkedések lehetséges hatását és beszámoljanak arról. A javasolt mutatók azonban a REPowerEU célkitűzései közül csak néhányra vonatkoznak, és az egyetlen kötelező számszerűsített becslés az Oroszországból származó gázimport csökkenéséhez kapcsolódna.

Értékelések

73 Az (EU) 2021/241 rendelet előírja, hogy 2024. február 20-ig független félidős értékelő jelentést, 2028. december 31-ig pedig független utólagos értékelő jelentést kell készíteni a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról. A félidős értékelésnek meg kell vizsgálnia, hogy az RRF mennyiben érte el célkitűzéseit, mennyire hatékony az erőforrás-felhasználása és milyen hozzáadott értékkel bír, és adott esetben az értékelést a rendelet módosítására irányuló javaslatnak kell kísérnie. Az utólagos értékelésnek átfogó értékelést kell nyújtania az RRF-ről, és figyelembe kell vennie annak hosszú távú hatását.

74 A félidős értékelő jelentés valószínűleg kevés információt fog tartalmazni a REPowerEU-intézkedések végrehajtásáról, mivel az első REPowerEU-támogatás kifizetésére 2023 vége előtt aligha kerül sor, attól függően, hogy mennyi időbe telik a javaslat elfogadására irányuló jogalkotási eljárás lezárása, majd ezt követően a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése.

³⁸ Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről a REPowerEU összefüggésében, 27. o.

A véleményt 2022. július 21-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'k-h se'.

Klaus-Heiner Lehne
elnök